

ALKA JOSHI

TAJEMSTVÍ
NA KŮŽI

Tajemství na kůži

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.dominoknihy.cz
www.albatrosmedia.cz

Alka Joshi

Tajemství na kůži – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2021

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

ALKA JOSHI
TAJEMSTVÍ
NA KŮŽI

ALKA JOSHI
TAJEMSTVÍ
NA KŮŽI

2021

Copyright © 2020 by Alka Joshi
Translation © Michaela Martinová, 2021

Veškerá práva vyhrazena. Žádná část tohoto díla nesmí být reprodukována ani elektronicky či jinak šířena bez předchozího písemného souhlasu majitele autorských práv.

All rights reserved including the right of reproduction in whole, or in part in any form. This edition is published by arrangement with Harlequin Books S.A. This is a work of fiction. Names, characters, places and incidents are either the product of the author's imagination, or are used fictitiously, and any resemblance to actual persons, living or dead, business establishments, events, or locales are entirely coincidental.

Z anglického originálu *The Henna Artist*
vydaného nakladatelstvím Mira, Toronto 2020,
přeložila Michaela Martinová
Vydalo nakladatelství Domino v Praze roku 2021 ve společnosti
Albatros Media a. s. se sídlem 5. května 22, Praha 4
Číslo publikace 38 988
Odpovědná redaktorka: Vendula Schvanová
Jazyková redaktorka: Denisa Tkačiková
Korektura: Karla Bedrlíková
Sazba písmem Minion Pro: Rajka Marišinská
Grafické zpracování obálky: Diana Delevová
Vydání první

ISBN tištěné verze 978-80-7498-527-0
ISBN e-knihy 978-80-7498-546-1 (1. zveřejnění, 2021) (ePDF)
ISBN e-knihy 978-80-7498-547-8 (1. zveřejnění, 2021) (epub)
ISBN e-knihy 978-80-7498-548-5 (1. zveřejnění, 2021) (mobi)

www.dominoknihy.cz
www.albatrosmedia.cz
www.facebook.com/nakladatelstvi.domino

Cena uvedená výrobcem představuje nezávaznou doporučenou spotřebitelskou cenu.

ALBATROS MEDIA

*Pro moji matku, Sudhu Latiku Joshi,
která podporovala moji nezávislost.
Pro mého otce, Rameshe Chandru Josiho,
který mi zpíval tu nejlíbeznější ukolébavku.*

*Poutník musí zaklepat
na všechny cizí dveře, aby došel ke svým vlastním,
a člověk musí projít všemi vnějšími světy,
aby nakonec dosáhl svojí nejniternější svatyně.*

– z básně *Cesta domů*, Rabíndranáth Thákur

*Až ti bohyně bohatství přijde dát své požehnání,
neměj bys odcházet z místnosti, aby sis umyl obličej.*

– hinduistické přísloví

POSTAVY, KTERÉ SE OBJEVUJÍ V KNIZE

Lakšmí Šastrí: třicetiletá tatérka henou, žije ve městě Džajpur

Rádhá: třináctiletá sestra Lakšmí, narozená až poté, co Lakšmí odešla z vesnice

Malik: sedmi nebo osmiletý chlapec (přesně neví, kdy se narodil) sloužící u Lakšmí, žije v přelidněném středu města se svojí muslimskou tetičkou, bratřenci a sestřenicemi

Parvati Singhová: pětatřicetiletá dáma z vyšší společnosti, manželka Samíra Singha, matka Ravího a Góvinda Singhových, vzdálená sestřenice džajpurské královské rodiny

Samír Singh: věhlasný architekt z vysoké kasty rádžpútů, manžel Parvati Singhové a otec Ravího a Góvinda Singhových

Raví Singh: sedmnáctiletý syn Parvati a Samíra Singhových, studuje na internátní škole Mayo College (několik hodin cesty od Džajpuru)

Lala: staropanenská služebná sloužící v domácnosti Singhových už léta

Šíla Šarmová: patnáctiletá dcera pana a paní V. M. Šarmových, bohatého manželského páru bráhmanů prostého původu

pan V. M. Šarma: oficiální dodavatel staveb džajpurské královské rodiny, manžel paní Šarmové, otec čtyř dětí, jehož nejmladší dcerou je Šíla Šarmová

Jay Kumár: svobodný přítel Samíra Singha z vysokoškolských studií na univerzitě v Oxfordu, praktický lékař v Šimle (na úpatí Himálaje, jedenáct hodin jízdy od Džajpuru)

paní Iyengarová: bytná Lakšmí v Džajpuru

pan Pandey: soused Lakšmí a další podnájemník paní Iyengarové, učitel hudby Šíly Šarmové

Hari Šastrí: odloučený manžel Lakšmí

saas: slovo označující v hindštině „tchyni“; když se Lakšmí zmiňuje o svojí *saas*, mluví o Hariho matce; pokud se žena obrací přímo ke svojí tchyni, měla by ji oslovovat uctivým *saasuji*

paní Joyce Harrisová: mladá Angličanka, manželka důstojníka britské armády, který je členem přechodového týmu v Džajpuru pro předání vlády v Britském Rádži, jak se nazývala bývalá britská kolonie

paní Jeremy Harrisová: tchyně Joyce Harrisové

TAJEMSTVÍ NA KŮŽI

pitaji: hindský výraz pro „otce“

maa: hindský výraz pro „matku“

Munchi: stařík z vesnice, kde žije Lakšmí, který ji naučil kreslit a Rádže ukázal, jak míchat barvy

Kanta Agarwalová: šestadvacetiletá manželka Manu Agarwala, vystudovaná v Anglii, původem ze sečtělé kalkatské rodiny

Manu Agarwal: ředitel správy budov džajpurské královské rodiny, manžel Kanty, vystudovaný v Anglii, příbuzný Šarmových

Baju: starý rodinný sluha Kanty a Manu Agarwalových

džajpurský maharádža: čelní představitel státu po vyhlášení nezávislosti bez výkonných pravomocí, nejvýše postavený člen královské rodiny ve městě, oplývající půdou a penězi, vlastní mnoho paláců v Džajpuru

Naraya: stavitel nového domu Lakšmí v Džajpuru

maharání Indira: maharádžova nevlastní matka, provdaná za nedávno zesnulého džajpurského maharádžu, bezdětná, nazývaná také bezdětná královna

maharání Latika: jednatřicetiletá manželka současného maharádži, vystudovaná ve Švýcarsku

Madho Singh: papoušek maharání Indiry

Gítá: vdova, současná milenka Samíra Singha

paní Patelová: jedna z věrných zákaznic Lakšmí, majitelka hotelů

Slovníček hindských, francouzských a dalších důležitých pojmů naleznete na konci knihy.

PROLOG

*Ajar, stát Uttarpraděš, Indie
Září 1955*

Nohama lehce došlápne na tvrdou zem, mozolnatá chodidla necitlivá k drobným oblázkům a zaschlému bahnu na břehu řeky. Na hlavě vyvažuje *mutki*, stejný hliněný džbán, jenž používá k nošení vody ze studny každý den. Dnes však dívka místo vody nese všečen svůj majetek: náhradní spodničku a halenku, matčino svatební sárí, *Krišnovy pohádky*, které jí čítával otec – stránky za ta léta ohmatané a měkké jako látka – a dopis, který dorazil z Džajpuru dneska ráno.

Když v dálce zaslechne hlasy vesnických žen, zaváhá. Při praní sárí, vest, spodniček a *dhótí* si vyměňují klepy, klábosí o všem možném a vyprávějí si příběhy. Ale ona ví, že jakmile se jí všimnou, zarazí se, upřou na ni pohled, odplivnou si na zem a budou zapřísahat Boha, aby je ochránil před dívkou, která nosí smůlu. Vzpomene si na dopis ukrytý v bezpečí *mutki* a pomyslí si: *Jen je nech. Bude to naposledy.*

Včera ženy hučely do náčelníka: *Proč ta holka, co nosí smůlu, pořád bydlí v chýši pro učitele, když ji potřebujeme pro nového kantora? Ze strachu, že vejdou dovnitř a za vlasy ji vytáhnou ven, zůstala dívka nehybně sedět mezi čtyřmi hliněnými stěnami. Teď už tady nebyl nikdo, kdo by ji chránil. Matčino*

tělo minulý týden spálili spolu s kostmi mrtvých zvířat na pohřební hranici chudých. Její otec, bývalý učitel, je opustil před šesti měsíci a krátce poté se utopil v mělké tůňce u břehu řeky tak opilý, že bodnutí smrti nejspíš ani neucítil.

Poslední týden ležela dívka každý den na okraji vesnice a čekala na pošťáka, který sem sporadicky zavítal na kole z vedlejší vsi. Jakmile ho dneska ráno spatřila, vystřelila z úkrytu, čímž ho pořádně vylekala, a zeptala se, jestli nemá nějaké dopisy pro její rodinu. Zamračil se, kousl se do tváře a pozorně si ji měřil usazenými očima za silnými skly brýlí. Poznala, že je mu jí líto, ale byl také podrážděný, protože ho žádala o něco, co se mělo dostat do rukou jenom náčelníkovi. Bez mrknutí však jeho pohled ustála. Když jí nakonec podal tlustou obálku z pauzovacího papíru adresovanou rodičům, udělal to rychle, vyhnul se jejímu pohledu a co nejrychleji odšlapal pryč.

Nyní, záda rovná, ramena stažená dozadu, pomalu prochází kolem žen na břehu řeky. Zlostně na ni zírají. Cítí, jak se jí srdce v hrudi divoce třepotá, ale mine je vzpřímená jako cukrová třtina, *mutki* na hlavě, jako by mířila k farmářské studni dvě míle od vesnice. Jediné studni, kterou může používat.

Klepny už si nešpitají, ale otevřeně na sebe pokřikují: *Tamhle jde ta holka, co nosí smůlu! Ten rok, kdy se narodila, sežrala veškerou úrodu sarančata! Její starší sestra opustila svého manžela a jako by se po ní slehla zem! Nemrava! Ten samý rok její matka oslepla! A otec se dal na pití! Taková hanba! I barvu má ta holka podezřelou. Jenom Angreji-walli mají modré oči. Patří vůbec k nám? Do téhle vesnice?*

O starší sestře, o níž mluví, dívka často přemýšlí. O té, jejíž tvář vídá pouze jako stín ve svých snech, jejíž existenci rodiče nikdy nepřiznali. Zdejší drbny tvrdí, že odešla z vesnice před třinácti lety. Proč? Kam šla? Jak se jí podařilo uniknout

z místa, kde klevetnice sledují každý váš pohyb? Uprchla pod rouškou tmy, když krávy a kozy spaly? Rozhlašují, že ukradla peníze, ale nikdo ve vsi žádné peníze nemá. Co jedla? Někteří říkají, že se převlékla za muže, aby ji na cestě nikdo nezastavil. Jiní povídají, že utekla s nějakým cirkusákem a že žila jako tanečnice neboli *nautch girl*, tančila v nějaké vykřičené čtvrti na míle vzdálené od Ágry.

Před třemi dny ji Munchi, stařík s chromou nohou a její jediný přítel ve vsi, varoval, že pokud nevolní svoji chýši, náčelník by mohl naléhat, aby se provdala za ovdovělého farmáře, nebo ji požádat, ať opustí vesnici.

„Tady už pro tebe nic není,“ prohlásil Munchi-ji. Ale jak odsud mohla odejít – třináctiletá osiřelá dívka bez rodiny a bez peněz?

Munchi-ji řekl: „Měj kuráž, *béti*.“ Pověděl jí, kde v sousední vesnici najde svého švagra, manžela, kterého její starší sestra před lety opustila. Možná by jí mohl pomoci sestru najít.

„Proč nemůžu zůstat s tebou?“ zeptala se.

„Nebylo by to správné,“ odpověděl starý muž mírně. Vy-dělával si na živobytí malováním obrázků na listy fíkovníku. Aby ji utěšil, jeden takový jí věnoval. Málem ho po něm rozloženě hodila, dokud si nevšimla, že je na něm vyobrazený bůh Krišna krmící mangem svoji družku Rádžu, její jmenovkyni. Byl to ten nejkrásnější dárek, jaký kdy dostala.

Když se Rádhá přiblíží k vesnickému mlatu, zpomalí. Čtyři zapřažení býci chodí v kruzích kolem obrovského plochého kamene a melou pšenici. Prem, který se stará o býky, sedí opřený o chatrč a spí. Tiše kolem něho pospíchá na úzkou pěšinu vedoucí do chrámu Ganéši-ji. Do svatyně se vchází malíčným otvorem a uvnitř je socha boha Ganéši. Kolem nohou sloního boha jsou rozloženy dárky: mladý kokosový ořech, afrikány, malá sklenička *ghí*, plátky manga. Z kuželu kadidla ze santalového dřeva stoupá slabý proužek kouře.

Dívka položí obrázek Krišny od Munchiho-ji před Gané-šu-ji, odstranitele všech překážek, a úpěnlivě ho prosí, aby z ní sňal prokletí dívky, která nosí smůlu.

Než urazí deset mil na západ do švagrovy vesnice, je pozdní odpoledne a slunce už se sklání nad obzorem. Bavlněnou halenku má celou propocenou, chodidla a kotníky zaprášené, v ústech sucho.

Opatrně vstoupí do vesnice. Krčí se za keři a schovává za stromy. Ví, že s osamělou dívkou nebude zacházeno vlídně. Hledá muže, který vypadá tak, jak jí popsal Munchi-ji.

Vidí ho. Tamhle. Dřepí pod banyánem, otočený čelem k ní. Její švagr.

Má husté mastné uhlově černé vlasy. Od spodního rtu až po bradu se mu klikatí dlouhá hrbolatá jizva. Není ani mladý, ani starý. Jeho spodní tričko zdobí skvrny od karí a *dhótí* má celé zaprášené.

Vtom si všimne, že před mužem na bobku sedí žena. Jednou rukou si podpírá loket, předloktí jí visí v nepřírozeném úhlu. Celou hlavu jí zakrývá *pallu* a hovoří s mužem tichým šepotem. Rádhá je pozoruje a uvažuje, jestli si její švagr pořídil novou manželku.

Sebere malý kamínek a hodí ho po něm. Netrefí se. Podruhé ho zasáhne do stehna, ale on jenom mávne rukou, jako by odháněl dotěrný hmyz. Pozorně naslouchá té ženě. Rádhá hodí další oblázky a několikrát se jí podaří ho strefit. Konečně zvedne hlavu a rozhlédne se kolem.

Rádhá vystoupí na mýtinu do jeho zorného pole.

Oči se mu rozšíří, jako by spatřil ducha. „Lakšmí?“ řekne.

ČÁST PRVNÍ

JEDNA

Džajpur, stát Rádžasthán, Indie
15. listopadu 1955

Nezávislost všechno změnila. A zároveň nezměnila vůbec nic. Osm let poté, co Britové odešli, jsme nyní měli státní školy zdarma, tekoucí vodu a dlážděné cesty. Ale mně Džajpur připadal stejný jako před deseti lety, kdy jsem poprvé vkročila na jeho prašnou půdu. Cestou na naši první ranní schůzku jsme se Malik a já málem srazili s mužem, který nesl na hlavě pytle s cementem, když se mezi nás vřítilo kolo. Cyklista, svírající v podpaží skoro dvoumetrový žebřík, způsobil, že povoz tažený koňmi bokem narazil do prasete, a to se s kvíčením rozběhlo do úzké uličky. V jednu chvíli jsme ustoupili stranou a čekali, až kolem nás projde halasná banda *hidžrů*. Muži v sári, ústa nalíčená rtěnkou, zpívali a tančili před domem, aby požehnali narození chlapečka. Na pachy města – kravský trus, ohniště na vaření, kokosový olej na vlasy, kadi-dlo ze santalového dřeva a moč – už jsme si tak zvykli, že jsme je sotva vnímali.

Nezávislost však *změnila* naše lidi. Bylo to vidět na jejich způsobu držení těla, hrudníky nadmuté, jako kdyby si konečně dovolili pořádně se nadechnout. Bylo to vidět na způsobu, jakým chodili – hrdě a cílevědomě – do svých chrámů. Na

způsobu, jakým smlouvali – troufaleji než předtím – s prodáváči na trhu.

Malik zapískal na *tongu*. Byl to malý chlapec, hubený jako rákos. Jeho hvizd, dostatečně hlasitý, aby byl slyšet až v Bombaji, mě vždycky překvapil. Zvedl naše těžké jídlonosiče do drožky a *tonga-walla* nás neochotně odvezl pouhých pět bloků do rezidence Singhových. Vrátný pozoroval, jak vystupujeme z *tongy*.

Před nezávislostí bydlela většina džajpurských rodin v přeplněných uzavřených areálech uvnitř starého Růžového města. Ale generace Singhů vždycky žily v drahé rezidenci mimo zdi města. Patřili k vládnoucí třídě – mezi rádži a méně významné prince, armádní důstojníky – zvyklé na jisté výsady dlouho před, během, a dokonce i po období britské nadvlády. Rezidence Singhových se nacházela na širokém bulváru lemovaném fíkovníky. Dvoupatrové sídlo chránily před pohledy zvenčí téměř dvoumetrové zdi, z nichž trčely skleněné střepy. Kolem průčelí a po stranách každého patra se táhla mramorová veranda s převislými buganvíliemi a popínavými jasmíny, která ochlazovala dům v létě, když byl Džajpur horký jako *tandúr*.

Poté, co *chowkidar* Singhových dohlédl na náš příjezd *tongou*, vyložili jsme svůj náklad. Malik se zdržel, aby si poklábosil s vrátným, zatímco já jsem vyrazila po kameny dlážděné pěšině, lemované širokým, pečlivě zastřiženým trávnikem a nahoru po kamenných schodech na verandu Parvati Singhové. To listopadové odpoledne byl vzduch svěží, ale vlhký. Ve dveřích mě uvítala Lala, Parvatina nejdéle sloužící pomocnice a chuva jejích dětí. Na znamení úcty si přetáhla sári přes vlasy.

Usmála jsem se a spojila ruce v *namasté*. „Používáš ten olej z magnolie, Lalo?“ Při svojí poslední návštěvě jsem jí podstrčila svůj lék na ztvrdlou kůži.

Skryla úsměv za *pallu*, vystrčila před sebe bosou nohu a zakroutila jí, aby mi předvedla svoji hladkou patu. „*Hán-ji*.“ Lehce se pousmála.

„*Shabash*,“ poblahopřála jsem jí. „A jak se má tvoje neteř?“ Před šesti měsíci přivedla do domácnosti Singhových pracovat i svoji patnáctiletou neteř.

Stará žena svráštla obočí a úsměv jí zmizel z tváře. Ale když otevřela ústa, aby odpověděla, zevnitř se ozval hlas její paní: „To jsi ty, *Lakšmí*!“

Lala se rychle vzpamatovala, upjatě se usmála a pokývnutím mi naznačila: *má se dobře*. Otočila se, zamířila do kuchyně a nechala mě, abych sama našla cestu do Parvatiny ložnice, kde už jsem byla nescetněkrát.

Parvati seděla u stolu z růžového dřeva. Podívala se na úzké zlaté hodinky na svém zápěstí, načež se vrátila k psaní dopisu. Potrpěla si na dochvilnost a nesnášela, když se ostatní opozdili. Já jsem však byla zvyklá čekat, než načmárá vzkaz pro *Néhrú-ji* nebo ukončí telefonický rozhovor se členem Indicko-sovětské ligy.

Odložila jsem jídlonosiče a urovnala polštářky na Parvatině krémovém hedvábném divanu, zatímco ona zalepila dopis a zavolala na Lalu.

Místo staré služebné se objevila její neteř. Obrovské tmavé oči upírala do země a ruce držela sepnuté před sebou.

Parvati se zamračila. Chvíli si dívku prohlížela a po kratičké odmlce prohlásila: „Máme na oběd hosta. Postarej se, ať máme *boondi raitu*.“

Dívka zbledla a vypadala, jako by se jí chtělo zvracet. „Nemáme čerstvý jogurt, *memsáhib*.“

„Jak to?“

Dívka nervózně přešlápla. Očima hledala odpověď v tureckém koberci, v záramovaném obraze ministerského předsedy i v zrcadlovém obložení domácího baru.

Když Parvati promluvila, její slova byla chladná, jasná a ostrá. „Postarej se, ať máme k obědu *boondi raitu*.“

Dívce se roztrásl spodní ret. Prosebně na mě pohlédla.

Přešla jsem k oknu s výhledem na zadní zahradu. Parvati byla také moje paní, takže jsem dívce nemohla pomoci víc než tygří kůži pověšené na zdi.

„Dneska. A ať nám Lala přinese čaj.“ Parvati dívku propustila a uvelebila se na divan. Teď jsem mohla začít s henou. Usadila jsem se na svoje obvyklé místo na druhém konci lenošky a vzala její ruce do svých.

Než jsem přišla do Džajpuru, moje dámy byly odkázány na ženy z kasty šúdrů, které jim nanášely henu na ruce a na chodidla. Ženy z této nízké kasty však malovaly totéž co jejich matky předtím: jednoduché tečky, čárky, trojúhelníky. Jen tolik, aby si vydělaly svůj skrovný příjem. Moje vzory byly složitější. Moje henová pasta byla jemnější a hedvábnější než směs, kterou používaly ženy z kasty šúdrů. Pečlivě jsem svým dámám vmasírovala do kůže kašičku z cukru a citronu, a teprve potom nanasla henu, takže otisk vydržel celé týdny. Čím tmavší hena byla, tím víc muž svoji ženu miloval – nebo tomu alespoň moje zákaznice věřily –, a moje syté, skořicově zbarvené vzory nikdy nezklamaly. Postupem času začaly moje klientky věřit, že jim moje hena přivábí vzpurného manžela zpátky do postele nebo vyláká z jejich lůna dítě. Díky tomu jsem si mohla za svoje služby žádat cenu desetkrát vyšší než ženy s kasty šúdrů. A dostala jsem ji.

Dokonce i Parvati přisuzovala narození svého nejmladšího syna mému umění. Byla v Džajpuru mojí první zákaznicí. Když počala, pozorovala jsem, jak se stránky mého zápisníku plní jmény jejich známých – žen náležejících k džajpurské elitě.

Nyní, když hena na jejich rukou zasychala a já jsem se pustila do jejich chodidel, se Parvati předklonila, aby mě mohla pozorovat při práci, až jsme se téměř dotýkaly hlavami. Cítila

jsem její sladký dech vonící po betelovém ořechu. O tvář se mi otřel její teplý povzdech. „Tvrdíš mi, že jsi nikdy nebyla pryč z Indie, ale takový fíkový list jsem viděla jen v Istanbulu.“

Zadržela jsem dech a na okamžik mě dohnal starý strach. Na Parvatiny nohy jsem nakreslila stromy tureckého fíku – tolik odlišného od svého rádzasthánského příbuzného, banyánu, jehož ubohé plody se hodily jedině pro ptáky. Na chodidla, určená pouze manželovým očím, jsem jí namalovala velké fík, buclatý a smyslný, rozkrojený napůl.

Když jsem se setkala s jejím pohledem, usmála jsem se na ni a jemně ji za ramena zatlačila zpátky do polštářů divanu. „Toho si tvůj manžel všimne? Že jde o turecké fíky?“

Vytáhla jsem z brašny zrcátko a podržela ho u klenby její pravé nohy tak, aby viděla malou vosu, kterou jsem namalovala vedle fíku. „Tvůj muž jistě ví, že každý fík potřebuje speciální vosu, která oplodní květ hluboko uvnitř.“

Překvapeně povytáhla obočí. Rozevřela rty nalíčené sytě švestkovou barvou a rozesmála se silným hlubokým smíchem, až se lenoška otrásla. Parvati byla pohledná žena s pěkně tvarovanými očima a smyslnými ústy, horní ret plnější než spodní. Sári v barvách drahokamů, jako to z fuchsiového hedvábí, které si oblékla dnes, jí rozjasňovalo pleť.

Otřela si koutky očí cípem sáří. „*Shabash*, Lakšmí!“ řekla. „Pokaždé, když mi uděláš novou henu, se Samír nedokáže držet dál od mé postele.“ Její hlas v sobě nesl náznak odpoledne stráveného na chladivých bavlněných prostěradlech, manželova horká stehna na jejích.

S námahou jsem ten obraz vypudila ze své mysli. „A tak to má být,“ špitla jsem, než jsem se vrátila k práci na její klenbě, citlivému místu většiny žen. Ale ona byla na moji péči zvyklá a nikdy moje rákosové pero nesetřásla.

Zachichotala se. „Takže turecký fík zůstane záhadou, stejně jako tvoje modré oči a světlá pleť.“

Za těch deset let, co jsem jí sloužila, nenechala Parvati tuhle záležitost na pokoji. Indie byla zemí uhlově černých očí. Modré duhovky si žádaly vysvětlení. Měla jsem nějakou pochybnou minulost? Evropského otce? Nebo, ještě hůř, anglo-indickou matku? Bylo mi třicet, narodila jsem se během britské nadvlády a na hanobení svého původu už jsem si dávno zvykla. Nikdy jsem se nenechala Parvatinými poznámkami vyprovokovat.

Přehodila jsem přes henovou pastu mokrý hadřík a nalila jsem si z lahvičky do rukou trochu hřebíčkového oleje. Promnula jsem si dlaně, abych ho ohřála, a vzala ji za ruku, abych jí setřela zaschlou pastu. „Považ, *ji*, že nějakou z mých předkyň možná svedl Marco Polo. Nebo Alexandr Veliký.“ Jak jsem jí masírovala prsty, dopadaly na ručník pod nimi šupinky suché henové pasty a začal se objevovat vzor, který jsem jí nakreslila na ruce. „Možná mi v žilách koluje krev válečníka, stejně jako tobě.“

„Ale no tak, Lakšmí, mluv vážně!“ Její náušnice ve tvaru zvonků ze zlata a perel se vesele roztančily, když se znovu zasmála. Parvati i já jsme se obě narodily do nejvyšších hinduistických kast, ona patřila mezi kšatrije, já mezi bráhmany. Ale ona se nikdy nedokázala přimět jednat se mnou jako se sobě rovnou, protože jsem se při nanášení heny dotýkala ženských chodidel. Ta byla považována za nečistá a mohli se jich dotýkat pouze příslušníci nízké kasty šúdrú. Takže ačkoli se její kasta po staletí spoléhala na tu moji, že bude vzdělávat jejich děti a provádět duchovní obřady, v očích džajpurské smetánky jsem nyní byla padlá bráhmanka.

Ale ženy jako Parvati dobře platily, a tak jsem při odstraňování posledních zbytků pasty z jejich rukou nevěnovala jejímu popichování pozornost. Postupem času jsem si našetřila slušnou sumu peněz a svoje přání – pořídit si vlastní dům – jsem měla na dosah ruky. Bude mít mramorové podlahy, abych si ochladila nohy po celodenním běhání po městě. Tolik tekou-

cí vody, kolik jsem chtěla, abych nemusela žadonit bytnou, ať mi naplní *mutki*. Hlavní dveře, od nichž budu mít klíč jenom já. Dům, z něhož mě nikdo nebude moci nutit odejít. V patnácti mě vyhnali z vesnice, abych se vdala, když už si rodiče nemohli dál dovolit mě žít. Teď jsem si *já* mohla dovolit žít *je*, starat se o ně. Neodpověděli na žádný z dopisů ani peněžních darů, které jsem jim za ta léta poslala, ale jistě změní názor a přijedou do Džajpuru, když jim nabídnu postel ve svém vlastním domě? Konečně uvidí, že všechno dobře dopadlo. Než se znovu shledáme, budu držet svoji hrdost na uzdě. Neřekl snad Gándhí-ji: *Okó za okó a svět bude slepý?*

Vylekal nás zvuk tříštícího se skla. Pozorovala jsem, jak se kriketový míček koulí po koberci, až se zastavil před divanem. O chvíli později vešel dveřmi z verandy Raví, Parvatin starší syn, a spolu s ním dovnitř pronikl závan chladného listopadového vzduchu.

„*Bétá!* Hned zavři ty dveře!“

Raví se zazubil. „Dal jsem pořádnou pecku a Góvind na to nebyl připravený.“ Všiml si míčku poblíž lenošky a zvedl ho ze země.

„Je o tolik mladší než ty, Raví.“ Parvati byla ke svým synům shovívavá, obzvlášť k mladšímu chlapci, Góvindovi, dítěti, které podle jejího mínění bezpochyby přišlo na svět díky mému tetování henou (nijak jsem jí to nevymlouvala).

Od té doby, co jsem ho viděla naposledy, Raví vyrostl a ramena se mu rozšířila. Na hranaté bradě a čelisti, tolik podobné otcovým, mu rašily jemné vousy. Určitě se už začal holit. S různolící pletí a dlouhými řasami, které zdědil po matce, byl skoro hezký.

Vyhodil míček do vzduchu a chytil ho s jednou rukou za zády. „Bude svačina?“ Jako bych slyšela jeho otce – tak podobná byla jejich angličtina, kterou si osvojili v internátní škole.

Parvati zazvonila na stříbrný zvonek, který měla položený vedle lenošky. „Ty a Góvind si tu svoji sníte venku. A řekni *chowkidarovi*, že potřebujeme sklenáře, aby vyměnil tu okení tabulku.“

Raví se na nás usmál a cestou ven na mě zamrkal. Zavřel za sebou dveře tak neopatrně, že vypadla další tabulka. Sledovala jsem ho, jak ladně běží přes trávník. Tři zahradníci, s hlavami ovázanými šátky, vzadu na zahradě pleli, zalévali a zastříhovali keře ibišku a proucí se zimolezy.

Ravího příchod mi umožnil hladce přejít k tématu, k němuž jsem se potřebovala dostat. Přesto jsem musela postupovat opatrně.

„Doma z internátu?“

„*Hán*. Chtěla jsem, aby mi Raví pomohl přestříhnout pásku v nové *gymkhaně*. Znáš *Néhrú-ji* – jak chce modernizovat Indii.“ Povzdychla si a položila si hlavu na polštárek, jako kdyby ji ministerský předseda obtěžoval svými telefonáty každý den. Co jsem věděla, skutečně tomu tak bylo.

Do místnosti vešla Lala se stříbrným čajovým podnosem. Zatímco jsem vyndávala z jídlonosiče pohoštění, které jsem připravila speciálně pro Parvati, zaslechla jsem, jak starší ženu kárá: „Neřekla jsem ti snad, abys ji poslala pryč?“

Služebná sepjala ruce a jako v modlitbě je přiložila ke rtům. „Moje neteř nemá kam jinam jít. Jsem teď její jediná rodina. Prosím, *ji*. Jsme vám vydány na milost. Nerozmyslíte si to?“

Nikdy jsem Lalu neviděla tak sklíčenou. Ze strachu, že před svojí paní padne na kolena, jsem se raději odvrátila. Na malém stolku vedle postele s nebesy stála Ganéšova svatyně. Socha, před níž hořela *diya*, byla ověšená girlandami gardénií a lístky *tulsi*. Ačkoli Parvati ráda vystupovala jako moderní žena, každé ráno trávila modlitbami k bohům. Já jsem se modlívala ke svojí jmenovkyni, Lakšmí, bohyni krásy a bo-

hatství. *Maa* mi moc ráda vyprávěla příběh, jak bráhmanský farmář nabídl bohyni kosu, svůj jediný majetek. Lakšmí mu z vděčnosti věnovala kouzelný košík, který vyčaroval jídlo, kdykoli po něm farmář zatoužil. Ale byl to jenom příběh, na němž bylo asi tolik pravdy, jako na kterékoli jiné z mámi-
ných povídek, a tak jsem se v sedmnácti otočila k bohům zády, stejně jako jsem se nyní otočila zády ke Ganéšově svatyni.

Parvati stále mluvila s Lalou: „Nechtěla bych přijít i o tebe, Lalo. Postarej se, aby ta holka odešla ještě dneska.“ Probodávala Lalu pohledem, dokud služebná nesvěsila ramena a nesklopila oči.

Pozorovala jsem, jak odchází z pokoje, aniž by vzhlédla. Uvažovala jsem, co mohla její neteř provést, že to její paní tak rozzlobilo.

Parvati se natáhla pro hrníček s podšálkem, což byl pro mě signál, abych se chopila toho svého. Čajová souprava patřila mezi takové, jaké milovali Angličané. Byly na ní zobrazené ženy v korzetových róbách, muži v pantalonech a kudrnaté dívky v šatech. Před získáním nezávislosti byly předměty známkou obdivu, jenž moje dámy chovaly k Britům. Nyní značily jejich pohrdání. Moje dámy nezměnily nic než důvody své přetvářky. Pokud jsem se od nich něco naučila, bylo to tohle: pouze blázen žije ve vodě a zůstává nepřítelem krokodýla.

Upila jsem trochu čaje a povytáhla obočí. „Tvůj syn vyrostl v pohledného mladého muže.“

„Na rozdíl od toho kluka Raových, který si myslí, že je ráždžasthánský *devdas*.“

Parvati, stejně jako moje další dámy, mi říkala věci, s nimiž by se nikomu ze sobě rovných nikdy nesvěřila. Byla jsem bezdětná, a proto předmětem lítosti, někým, vůči komu se moje dámy mohly cítit nadřazeně. Ve třiceti už jsem nebyla pošetilá dívka, ale ani klepy roznášející matrona. Mé dámy

už se dlouho domnívaly, že mě opustil manžel – a já jsem jim jejich domněnku nijak nevyvracela. Stále jsem na čele nosila rumělkové *bindi* hlásající světu, že jsem vdaná. Bez takového druhu doporučení bych si důvěru svých zákaznic nikdy nezískala, natož aby mě vpustily do svých ložnic, jako byla ta, v níž jsem se ocitla nyní, s nohama položenýma na růžovém mramoru ze Salumbaru a se svojí paní usazenou vedle mě na divanu z růžového dřeva.

Znovu jsem usrkla horkého čaje. „Najít dokonalý protějšek pro tak dokonalého syna! To ti tedy nezávidím.“

„Je mu teprve sedmnáct. Ve dvanácti mi odešel do školy v Mayo a ode dneška za rok odejde znovu, tentokrát do Oxfordu. Nechci ani pomyslet na to, že by mě měl opustit kvůli nějaké ženské!“

Upravila jsem si sárí. „To je od tebe chytré. Obávám se, že Duttovi možná spěchají až příliš.“

Zachytila jsem záblesk v jejích očích.

„Co tím myslíš?“

„No,“ pokračovala jsem, „právě svému synovi dohodli sňatek s dcerou Kumárových. Znáš ji – tu se známinkem krásy na tváři? Svatba se samozřejmě odloží, dokud ten hoch nezíská titul.“ Podívala jsem se oknem ven na její syny v bílých kriketových dresech. „Ti dobří mizejí stejně rychle jako horké *džalebi*. Jakmile syn odjede do Británie nebo do Ameriky, rodiče se obávají, že se vrátí domů s manželkou, která nebude umět ani slovo hindsky.“

„Přesně tak. Nejšťastnější manželství jsou ta, když dívku vyberou rodiče. Jako tomu bylo se mnou a se Samírem.“

Mohla jsem na to něco říct, ale neřekla. Místo toho jsem jen okázale míchala svůj čaj. „Také jsem zaslechla, že se dcera Akbarových zaslíbila chlapci Muhammada Ismaila. To je jeden z Ravího spolužáků, nemám pravdu?“

Znovu jsem se napila, aniž bych uhnula pohledem.

Parvati se trochu narovнала a podívala se z okna. Na trávníku právě Lalina neteř podávala chlapcům čaj. Raví si s dívkou chvíli povídal, a když ji rozpustile cvrnknul do nosu, ve-sele se zachichotala.

Parvati se zamračila. S očima dál upřenýma na scénu venku se ke mně naklonila jako ptáče, což bylo znamení, abych ji nakrmila. Vložila jsem jí do úst *namkeen* ochucený petrželel, který jsem připravila dnes ráno. Stejně jako všechny moje dámy, ani ona netušila, že přísady v mých pokrmech spolu se vzory, jež jsem jim nakreslila na ruce a na nohy, podněcovaly jejich touhu a manželův chtíč.

Po chvíli se odvrátila od okna a opatrně položila šálek s čajem na stůl.

„*Kdybych* mu chtěla najít vhodný protějšek – a neříkám, že chci...“ Otřela si rty ubrouskem. „Máš na mysli někoho konkrétního?“

„V Džajpuru jsou spousty vhodných dívek, jak dobře víš.“ Usmála jsem se na ni přes okraj šálku. „Ale Raví není jen tak ledajaký chlapec.“

Když se otočila, aby se znovu podívala na svého syna, Lalina neteř byla pryč. Parvatin výraz se uvolnil. „Když Ravího požádám, vždycky přijede ze školy domů. Samír tvrdí, že právě proto je dobré posílat ho pryč.“ Pousmála se. „Ale chybí mi. A Góvindovi se po něm taky stýská. Byly mu teprve tři roky, když Raví odešel do internátní školy.“

Zvedla konvičku a nalila si další šálek *chai*. „Slyšela jsi něco o dceři Raie Singha? Říká se, že je překrásná.“

„Škoda, zrovna včera si ji pro svého syna zabrala paní Rathorová.“ Povzdychla jsem si. Byl to choulostivý rozhovor, který jsme s Parvati vedly, a ani jedna z nás nemohla vyložit karty na stůl.

Přimhouřenýma očima mi zapátrala ve tváři. „Něco mi říká, že máš na mysli nějakou konkrétní dívku.“

„Obávám se, že se ti můj výběr bude zdát nevhodný.“

„Jak to?“

„No... možná spíš nekonvenční.“

„Nekonvenční? Přece mě znáš, Lakšmí. Loni jsem byla v Sovětském svazu. Ne jednou, ale hned dvakrát. Néhrú-ji trval na tom, abych jela s Indicko-sovětskou ligou. Tak ven s tím.“

„No...“ Předstírala jsem, že si zastrkávám do uzlu pramen zbloudilých vlasů. „Ta dívka není rádžpútka.“

Povytáhla jedno upravené obočí, ale dál na mě upírala pohled a já jsem jí ho opětovala. „Je bráhmanka.“

Parvati zamrkala. Mohla se považovat za pokrokovou ženu, ale o možnosti, že by se Raví oženil s dívkou mimo svoji kastu, vůbec neuvažovala. Po celá staletí se členové čtyř hinduistických kast – dokonce i těch obchodních a dělnických – brali převážně mezi sebou.

Vložila jsem Parvati do úst další dobrotu.

„Pro rodinu Singhových si nedokážu představit lepší partii,“ pokračovala jsem. „Ta dívka je krásná. Přitažlivá. Vzdělaná. Temperamentní. Taková, jaká by se Ravímu mohla líbit. A její rodina má konexe. Á, nevychladl ti čaj? Obávám se, že mně ano.“

„Známe tu dívku?“

„Vlastně už od dětství. Mám poslat pro další?“ Odložila jsem šálek a natáhla se pro stříbrný zvonek, ale Parvati mě chytila za předloktí.

„Zapomeň na čaj, Lakšmí! Pověz mi o té dívce, nebo si otřu nohy do ručníku a zničím to tetování, se kterým sis za poslední hodinu dala takovou práci.“

Místo abych se jí podívala do očí, pokleपालa jsem na henu na jejích chodidlech, abych zjistila, jestli už zaschla. „Ta dívka se jmenuje Šíla Šarmová. Dcera pana V. M. Šarmy.“

Parvati Šarmovy samozřejmě znala. Obě rodiny se často pohybovaly ve stejných obchodních kruzích. Stavební společ-

nost pana Šarmy, největší v Rádžasthánu, právě získala smlouvu na přestavbu maharádžova paláce Rambagh. Parvatin manžel vlastnil architektonickou firmu, která navrhovala většinu obytných i obchodních budov ve městě. Šlo by o nečekané spojení dvou prominentních rodin. Pokud bych uspěla, džajpurská smetánka by se dožadovala mých služeb dohazovačky, což představovalo vyhlídku na výnosnější zaměstnání, než byla tatérka henou.

Naklonila hlavu ke straně. „Ale... Šíla je přece ještě dítě.“

Za poslední rok se Šíla díky mléčné rýži a extra porcím *čapátí s ghí* trochu zaoblila, takže už tolik nevypadala jako malé děvče, ale spíš jako mladá žena.

„Šíle je patnáct,“ oznámila jsem jí. „A je moc hezká. Chodí do Maharániny školy pro dívky. Zrovna minulý týden mi její učitel hudby říkal, že mu svým zpěvem připomíná Latu Mangeškar.“

Zvedla jsem svůj šálek s čajem. Dokázala jsem si představit seznam, který si Parvati v duchu sestavuje, stejně jako jsem do dělala já minulý týden. Pro hrála skutečnost, že kdyby se obě společnosti – Šarmova stavební a Singhova architektonická – spojily, vynášely by víc než každá zvlášť, a Parvati by navíc získala anglicky mluvící snachu, jež by bavila politiky a *nawaby*. Jediné mínus bylo, že Šíla sice pocházela z vysoké kasty – ale ze špatné. Bylo toho víc, co jsem jí neprozradila: ošklivý úšklebek, který se dívce objevil na tváři, než vyškubla svojí sestřenicí copánek, způsob, jakým rozkazovala svojí chůvě, a lenost, z níž si zoufal učitel hudby. Strávila jsem v domovech svých dam celé roky a pozorovala, jak jejich potomci dospívají. Zнала jsem osobnosti jejich dětí, tiky, které by nezachytila ani profesionální dohazovačka. Ale odhalit tyto nedostatky náleželo manželovi, a ne mně.

Parvati mlčela. Pohrávala si s trásněmi na malém podhlavníku.

„Pamatuješ si na svatbu u Guptových?“

Souhlasně jsem se usmála.

„V okamžiku, kdy jsem spatřila tvoji svatební henu s obrázkem víly v zahradě, věděla jsem, že se nevěstě do konce roku narodí chlapeček. A taky se tak stalo.“

Dcera Guptových se vdávala z lásky, ale to jsem Parvati neprozradila.

„Tvoje práce dokáže zázraky.“ Nesměle se usmála. „Myslím, že bys mohla pomoci někomu, kdo je nám velmi drahý.“

Zdvořile jsem sklonila hlavu, nejistá, kam tím míří.

„Včera večer jsme byli se Samírem v rambaghském paláci. Šlo o akci na získání peněz na dostavbu poslední části *gymkhany*,“ řekla významně. Chtěla, abych věděla, že je přece jenom pokroková. „Mahárádža nám oznámil, že hodlá přestavět svůj palác na hotel. Dokážeš si to představit? Copak jsme bojovali za nezávislost a vyhnali odsud Angličany jenom proto, aby se nám nastěhovali zpátky do paláců?“ Otráveně zakroutila hlavou.

Pochopila jsem: pouze bohatí Evropané, hlavně Britové, si budou moci dovolit za takový pobyt zaplatit.

„Mahárání na té recepci včera večer nebyla, což bylo velice neobvyklé. Latika večírky zbožňuje.“ Parvati ztišila hlas. „Slyšela jsem, že se... necítí dobře.“

Vyčkávala jsem.

Promnula si dlaně a nasála vůni heny. „Dokázalo by jí tvoje umění pomoci?“

Tak dlouho jsem čekala, až mě Parvati představí v paláci! Při tom pomyšlení jsem odložila šálek v obavách, aby se mi neroztrásl ruce. Zakázka od mahárání by nevyhnutelně vedla k dalším. Splatila bych dům dřív, než se naděju! Už jsem v duchu počítala, aniž bych poslouchala, co Parvati vykládá.

Předklonila se, a tak jsem jí položila na jazyk další pochoutku a pečlivě se přitom vyhýbala jejímu pohledu. Bála jsem se, že by jí neunikla dychtivost v mých očích. Už si možná všimla, že se mi chvějí prsty.

„Řekla jsem Její Výsosti, jak mi tvoje hena pomohla zplodit Góvinda. Diskrétně, samozřejmě. Kdybych tě doporučila do paláce...“

Začínala jsem chápat, kam tím míří. Parvati chtěla, abych jí našla vhodnou manželku pro Ravího, aniž by mi za to musela platit. Taková nestoudnost! Dohodnout sňatek vyžadovalo úsilí i dovednosti. Muži z vysoké kasty a s titulem by lehce zaplatila dvakrát nebo třikrát víc, než kolik by zaplatila mně. I kdybych souhlasila, že si za svoje služby vezmu pouhých deset tisíc rupií, byl by to pro ni výhodný obchod. Čekaly mě týdny, ne-li měsíce, vynaložené práce, než dosáhnou všeobecné spokojenosti. Navíc nebylo neslýchané, že byl sňatek odmítnut – a veškerá práce přišla vniveč.

A teď Parvati doufala, že jim domluví sňatek *výměnou* za to, že mě představit v paláci. Svoji odpověď jsem si nejdřív musela pečlivě promyslet. Díky pokrevnímu příbuzenství s královskou rodinou (její otec byl bratrancem jedné z maharání) mi může zajistit přinejmenším schůzku v paláci. Ale která indická žena, bez ohledu na to, jak je bohatá, by se nepokusila smlouvat? Kdyby to neudělala, vyšla by z toho jako hloupá, snadná kořist. Kdybych bez otálení přijala Parvatinu nabídku, sama sobě bych tím zpečetila pověst ženy, jež se nechá lehce přechytračit. Ve hře byla práce v paláci, kterou jsem mohla, ale taky vůbec nemusela dostat. Jedna schůzka mi nic nezaručovala.

Parvati vycítila moje váhání, a tak se předklonila a dívala se na mě, dokud mě nepřinutila pohlédnout jí do očí. „Kdybych měla takový talent na kreslení jako ty, Lakšmí, mohla bych se věnovat tvojí profesi.“ Pro mé dámy nebylo slovo *profese* komplimentem, ale urážkou na cti.

Polkla jsem. „Ach, *ji*, ty jsi byla v životě předurčená pro velkolepější věci. Kdo jiný by pořádal tak okázalé večírky pro politiky? Někdo se musí postarat o to, aby se cítili vítáni.“

Ocenila moji odpověď zachichotáním a obě jsem se vrátily k zaběhnutým rolím, v nichž jsme se cítily bezpečně: já do pozice přísluhovačky, ona *memsáhib*.

Měla jsem však v úmyslu vyložit svůj poslední trumf. „Tvoje důvěra je na místě, ale musím tě varovat: Její Výsost bude pravděpodobně očekávat to nejlepší z nejlepšního.“

Parvati našpulila rty. Vypadala zamyšleně. „Stačilo by na to šest tisíc rupií?“

Narovnala jsem sametovou látku pod Parvatinými chodidly a vyzkoušela pastu, potom jsem se natáhla pro hřebíčkový olej, abych odstranila zaslou henu. „Některé plodiny se budou muset objednat z dalekých krajin. Například listy z kávrové limety. Ty nejučinnější rostou až v Thajsku.“

Mlčela. Nepřehnal jsem to? Masírovala jsem jí nohy a cítila, jak mi ve spáncích buší krev.

Zamžourala na kalendář letecké společnosti Pan Am zavěšený na protější zdi. „Náš sváteční večírek se blíží,“ řekla nakonec. „Dvacátého prosince. To samé odpoledne bych mohla uspořádat henovou slavnost pro dívky z Ravího kruhu.“ Parvati se poplácala po růžovoučké tváři. „Myslím, že bych mohla pozvat tu shakespearovskou divadelní společnost. Děti jejich představení zbožňují.“ Tak by se jí naskytla příležitost pečlivě si prohlédnout dívky, které by se mohly hodit k Ravímu. Šíla Šarmová bude jistě mezi nimi.

Protáhla si chodidla a otáčela je ze strany na stranu, aby si prohlédla moji práci. „Ale možná už máš plný díář. Mohla by ses podívat?“

Henová slavnost znamenala hodně práce, ale za příslib uvedení do paláce to stálo.

Věnovala jsem jí svůj nejlaskavější úsměv. „Pro tebe, *mem-sáhib*, si v diáři vždycky najdu místo.“

V úsměvu ukázala malé rovné zuby a oči se jí rozzářily. „Tak tedy ujednáno. Devět tisíc na potřeby pro maharání Latiku?“

Vypustila jsem zadržovaný dech. Právě jsem si zajistila svoji první provizi za dojednání sňatku, a i když nebyla tak lukrativní, jak jsem doufala, pomůže mi udělat další krok k dokončení a zaplacení domu, v němž budu bydlet se svými rodiči – může omluva za to, čím vším si kvůli mně museli projít. Nyní už zbývalo jenom dotáhnout věci do zdárného konce.

Když jsem jí připínala nákotníky zpátky na nohy, řekla jsem: „A ty ode mě musíš přijmout tu henovou slavnost jako dar.“

Když jsem na verandě Singhových vklouzla do sandálů, zahlédla jsem na předním trávníku pod obrovskou jabloní, jejíž holé špičaté větve se tyčily k obloze, Malika, jak se něčemu směje s hlavním zahradníkem.

Zavolala jsem na něj.

Přiběhl ke mně na svých nožkách jako párátka. Mohlo mu být šest nebo deset. Kolik jídel asi zmeškal, než jsem si ho konečně všimla, polonahé dítě ulice ve špinavých šortkách, které za mnou chodilo po celém městě? Když jsem mu podala několik jídlonosičů, aby mi je nesl, usmál se na mě a odhalil tak mezeru tam, kde měl mít dva přední zuby. Od toho dne před třemi lety jsme pracovali společně, většinou beze slov. Nikdy jsem se nezajímala, kde žije nebo jestli spí na tvrdé zemi.

„Nějaké nové zprávy?“ zeptala jsem se. Zatímco jsem pracovala na svých dámách, Malik často vyřizoval různé pochůzky. Posledních několik měsíců se zašel každý den podívat na vlakové nádraží, jestli nepřijeli moji rodiče. Touhle dobou už

jistě dostali peníze na jízdenky, které jsem jim poslala ve svém posledním dopise. Ale zatím se mi nikdo neozval.

Zavrtěl hlavou a zamračil se. Nerad mě zklamal.

Povzdychla jsem si. „Sežeň prosím tě *tongu*.“

Rozběhl se směrem ke vstupní bráně. Dneska měl na sobě žlutou bavlněnou košili, kterou jsem mu dala náhradou za spodní tričko, jež nosíval dřív. Jeho námořnický modré šortky byly také nové. Odmítal však nosit normální boty a dával přednost levným gumovým sandálům, které mu často ukradly jiné děti ze sousedství. Snadno si mohl pořídit nové – prostě je ukradl někomu jinému. Všimla jsem si, že dnešní pár je o velikost větší, než by potřeboval.

Aby přivolal rikšu, musel se Malik nejdřív dostat na rušnou ulici, a tak jsem si zatím sedla na zídku verandy, čekala a nechala se konejšit vůní plumérií. Utrhla jsem z popínavé rostliny dva květy a strčila si je za ucho. Dnes večer je dám do sklenice vody a ráno si v té voňavé vodě vyperu halenku.

Z váčku, který jsem si přišla na vnitřní stranu spodničky, jsem vytáhla maličký poznámkový blok. Můj otec, vesnický učitel, by přetáhl žáky přes prsty pravítkem, kdyby mu nedokázali správně odpovědět na jeho otázku. Abych se takovému trestu vyhnula, začala jsem u sebe nosit notýsky, do nichž jsem si svědomitě zaznamenávala (a zpaměti se učila) malou násobilku, jména britských místokráľů a hindská slovesa. Stal se z toho zvyk a později jsem sešitky používala pro data a časy schůzek, shrnutí rozhovorů a seznamy zásob, které jsem potřebovala nakoupit.

Na stránce označené *Parvati Singhová*, jsem napsala: *15. listopadu: 40 rupií za ruce/nohy*. Vedle jsem si poznačila datum henové slavnosti v Parvatině domě a poznamenala si, že mám za dohodnutý sňatek dostat devět tisíc rupií. Věděla jsem, že paní Šarmová, moje další zákaznice, byla dost chytrá na to, aby pochopila výhody, jaké spojení mezi Singhovými

a Šarmovými přinese. K nevrle povaze svojí dcery byla sice slepá, ale nepochybovala jsem o tom, že Raví Singh dokáže tento nedostatek překonat svým šarmem.

Otočila jsem na čistou stránku. Třesoucí se rukou jsem připsala: *mahárádža Mohinder Singh a maharáni Latika – zalkázka z paláce?* Hlavou se mi honila spousta možností. Kdybych uzavřela takový obchod, moje služby by si žádala každá džajpurská žena. Možná bych mohla henové pero odložit dřív, než jsem plánovala. V tu chvíli se mi však v hlavě ozvalo matčino oblíbené přísloví: *Neutrácej víc, než získáš, sic na hlavu se potřískáš.* Předbíhala jsem událostem.

Zaklapla jsem blok a zavřela oči. Před třinácti lety jsem netoužila po ničem jiném, než dostat se co nejdál od manžela, kterému mě rodiče přenechali. Nikdy by mě nenapadlo, že jednoho dne budu moci přicházet a odcházet, jak se mi zlíbí, vyjednávat podmínky svého života. Jak moji rodiče zareagují, až uvidí, čeho všeho jsem dosáhla? Tak často jsem přemýšlela o dni, kdy je vezmu k sobě domů, ukážu jim nádhernou teracovou podlahu, kterou jsem sama navrhla, elektrický stropní ventilátor, dvorek, kde budu moci pěstovat bylinky, západní záchod, jaký si nikdo v jejich vesnici nemohl dovolit. Doufala jsem, že stavitel dokončí všechno dřív, než přijedou, ale pořád jsem přidávala další drobnosti, aby se cítili dobře. Jakmile však moji rodiče uvidí, co jsem navrhla, určitě jim nebude vadit spát v mém podnájmu, dokud dům nebude hotov?

Představovala jsem si údiv v jejich tvářích, až to všechno vstřebají. Už jsem slyšela, jak můj otec říká: *To všechno je tvoje, bétí?* Jak hrdí budou na život, který jsem si vybuodovala. Budu je krmit sytými *khíry* a *sabdžím* a *tandoori roti*, dokud nebudou mít břicha nacpaná k prasknutí. Na spaní jim koupím lůžka tak nová, až budou jutové struny pod jejich vahou vrzat. Najmu *máliš*, která *pitajimu* namasíruje unavené nohy. Už jsem viděla *maa*, jak si hová na pohovce z růžového dřeva,

jako je ta Parvatina. A proč nepořídít hedvábné polštářky napané prachovým peřím? Nechala jsem se natolik unést – tohle všechno jsem si samozřejmě ještě nemohla dovolit –, až jsem se musela sama sobě smát.

„To vypadám *tak* legračně, Lakšmí?“

Když jsem otevřela oči, zjistila jsem, že ke mně po schodech stoupá Samír Singh, a můj svět jako by se náhle rozjasnil. Tam, kde byla Parvati zaoblená, byl její manžel kostnatý: ostrý nos, hranatá brada, vyčnívající lícni kosti. Nejpritažlivější se mi na něm zdály jeho oči: sytě hnědé, žíhané jako skleněnky, plné zvědavosti, připravené bavit se. Dokonce i když se tvářil klidně, jeho oči flirtovaly, mámily, škádlily. Za deset let, co jsem ho znala, se mu propadliny pod víčky prohloubily a vlasy ustoupily, ale nikdy neztrácel svoji neposednou energii.

„*Jednooký mezi slepými králem*,“ odpověděla jsem s úsměvem.

Zasmál se a vyzul si boty. Samír byl tou prazvláštní směsí nové a staré Indie – nosil na míru šité anglické obleky, ale dodržoval indické zvyky: „*Arré! To je jako házet perly svíním*.“

„*Špatný řemeslník obviňuje své nástroje*.“

Tuhle hru jsme hráli často. Vyměňovali jsme si přísloví – já ta, která jsem se naučila díky prozíravému jazyku svojí matky, on ta, jež pochopil za léta studií na internátní škole a v Oxfordu.

Postavila jsem se, zastrčila si tužku do drdolu a uklidila notýsek do váčku ve spodničce.

S jedním obočím povytaženým zamířil ke mně. „Schováš tam stříbro Singhových?“

Zdrženlivě jsem se usmála. „Mimo jiné.“

„Vidím, že už sis posloužila mými květinami?“ Očima spočinul na plumérii, kterou jsem měla zapíchnutou za uchem.